

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyesleljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:

1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytözsdekben.

A vatikáni legenda.

Nem jó manapság újságot olvasni. Nem csak azért nem jó, mert sok kellemtelen hírt olvas az ember belőlük; nem csak azért, mert vannak pénzen megvett és kitartott újságok, a melyek judáshérért hazudoznak; nem! nemcsak azért nem jó manapság újságot olvasni, hanem azért se, mert a jószándéku újságok is nagy hajban vannak. Kellemeset nem tudván mindig mondani, kombinációkra adják a fejüket: s ha bárhol, bárkitől, bármit hallanak, kótára szedik és titik mellette a nagy dobót.

A mult héten egyik lap kidobta a világba azt az otromba és hazug hírt, hogy a római pápa föloldotta a magyar királyt az alkotmányra s törvényeinkre tett szent esküje alól.

Egy hét óta ezt kérőzdi minden újság. Átkozzák a római pápát, a katolicizmust, esendő lelkek tele torokkal kiabálják, hogy háttat fordítanak ezért a kath. egyháznak, a melyben születtek.

Komoly emberek, okos, hozzáértő emberek mindjárt a komédia kezdetének kezdetén kimondották, hogy az egész hír abszurdum, legenda. A ki akarta hitte, a

kinek nem tetszett elhinni, az ütötte a római pápát tovább, izgatott a kath. vallás és intézményei ellen, mert jól esett neki.

Most végül kiderült, hogy az egész hír kacsa, legenda, mint a hosszú idő óta vajudó válság anyyi már agyonvitattot híreről kisütötték ugyanezt. Zichy Nándor gróf, a magyar katolikusok öszpárti vezére, a kinek szavahihetőségében és igazmondásában igaz ember nem kételkedhetik, a következő sorokat küldte be nekünk közzététel végett:

„A Vatikánból nyert teljesen megbízható értesülések alapján egész bizonyossággal állíthatom, hogy mindabból, ami a Szent-Atyának a magyar ügyekben bármely formában való hivatalos beavatkozásáról a lapokban iratott, egy szó sem igaz. Budapest, 1906. március 16. Zichy Nándor gróf.“

A győzelmes katolicizmus.

Irta és a kath. körben f. hó 10-én felolvasta **CSÜCS ISTVÁN** iuttanár.

„Szomorú világ van Magyarországon“ — mondta néhány nappal ezelőtt (sáky Albin gr. a királynak. Valóban a bizonytalanságnak s vele a bágyadtságnak és szomorúságnak nehéz köde

ül a magyar lelkeken. Árpád népe nagy harcot viv nemzeti létéért. Ellenségei már a hullaszagot is érzik s a sirba hanyatlott nemzet örökségét előre osztják maguk közt. Azonban élet vagy halál azon fordul meg, hogy kinek részén van a jog és igazság? Az igazságot és jogot agyon lehet tiporni, keresztre feszíteni, szikla sirba zární, de a si: bátran ráirhatjuk, hogy *feláldadunk!* Gyönyörűen fejezi ki e vigasztaló igazságot egyik nagy emberünk: „Hadd végezzék a hóhérok a szomorú robotmunkát, hadd ássák a sirt, vezényeljék az öröket, üssék rá cimerez perscsétjüket: tényleg csak oktalanságunknak és szolgálkűségüknek emlékeim dolgoznak“. Nem vonja be az igazságos küzdelem fegyvereit a roz: a, nem növi be az eltiport igazság sirlapját a moha: mielőtt ezt tehetné: *feláldadunk!*

Ha most elkezdénem koszoruba fonní a történelem azon eseményeit, melyekből az erkölcsi erőnek a hatalom és erőszak felett vívott győzelme áll előttünk, vége-hossza nem lenne e koszorufonásnak. A 19 száz esztendő egyháztörténete nem más, mint az előbb hangoztatott igazság képekkel illusztrált kiadása. Egyházaruló judások, keresztényüldező Nérók és Juliánok, Napoleonok és Voltairek, valamennyien a „Győz-tél Galilei!“ kiáltással szálltak sirjukba.

Ha valamikor, úgy most van szükség arra, hogy e fölemelő gondolat villanyos reflektora szétűzze a föntebb emlegett szomorúságnak s bágyadtságnak kilátásainkat elzáró ködöt!

Ezért mertem arra vállalkozni, hogy az egyháztörténelemből kitejérek néhány frissen írt lapot, melyekből egész szépségében bontakozik

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

Utazás Tonkingba.

Irta s a Vizivárosi Kath. Kör márc. 11-iki estélyén felolvasta **PÉNZES JÓZSEF,** okl. mérnök, volt francia legionárius.

Tisztelt Közönség!

Az annamitákról e helyen tartott multkori felolvasáson során abban a jogos megrovásban részesültem e kör igen tisztelt világi elnöke által, hogy egy kelet-indiai utazás eredményeiről számolván be, elsikkasztottam a Földközi tengert, a Szezei csatornát, a Vörös tengert, az indiai óceánt, a Kínai tengert és az összes utba eső partvidékeket!

Mentségemre legyen mondva: a magyar ember nem szereti a tengert, talán mert sok benn a víz, vagy mert ott is az a kevésbé alkotmányos elv érvényesül, hogy a nagyobb hal eszi a kisebb halat.

A statisztika szerint évente 1200 kisebb-nagyobb hajó megy tönkre a tengeren. Az a 150-160 méteres hajó csak egy elenyésző pont, tehetetlen játékszer a haragvó tengeren, most magasan fenn valamely hullámhegy tetején földalra dőlve, a másik pillanatban meg mélyen alant, toronymagasságnyi tajtékzó hullámok között, egyik hullám a másik után söpör végig rajta: ijeszton recseg, ropog minden porcikája. Itéletidő ez, a mikor az istentagadó is térdre borul és imádságba fog.

Ezért nem mertem én önkényit előhozakodni a tengerrel.

India járó hajónk ott ringatózik velünk a

lyoni öbölben, egymás után tűnik el mögöttünk Marseille, Toulon, lassanként ködödé válik az utolsó parti szikla is. Fejünk felett a magas ég, alattunk a végtelenbe nyuló tenger.

Szokatlan látvány és eleinte olyan idegen! De ha majd heteken át nem változik meg előttünk ez a kép, holott hajónk 23 km-es sebességgel halad, vagyis egy huszonnegy órában hatodfélszáz kilométernyi utat hágy maga után, elhiszük a geográfusoknak, hogy a föld felületének több mint kétharmad részét víz borítja s alig egyharmad rész rajta a szárazföld.

Micsoda elenyésző kis pont, dióhéj a mi hajónk ezekhez a nagy méretekhez képest!

Hosszasága 100-, szélessége 16 méter; az oldalak magassága 12 méter, miből csak 4-5 méter látható a vízszin felett, a szerint, hogy mennyire van megrakodva a hajó árukkal.

A kombinált személy- és áruszállító hajókon átlag 5 millió frank értékű rakományt szállítanak.

Az utasok szükségletére, illetve kényelmére a kabinokon kívül vannak társalgó termek, éttermek, olvasó-, zene-, pipázóterem, kórház, gyógyszerár, cukrászda, pekműhely, villannyal világítva. A fedélközön 15-20 levágandó marha áll, továbbá juhok és szárnyasok; az életár színültig megtöltve a konyha ezer szükségletével, mik közt nem kis szerepet játszik — főként a IV-ik osztály utasainak rovására — az undorító izü és illatu tökéhal, a konservált marhahús, a kétszer-sült és a bab.

Az ivóvizet a tenger sós vizéből állítják elő és a hajó fenéken gyűjtik össze egy nagy viztartóban, honnan a fedélzeten álló kisebb rezervoirokba vezetik; izen alig érezhető ki a tenger vízi keserű sós ize, de azért a forrásvizitől nagyon messze áll.

A fedélközökön állanak a hatalmas mozgó-

daruk, a melyekkel a rakományokat emelik ki és be a kikötőkben. A hajó két oldalán csigákon függő, ponyvával letakart 8 mentő csónak látható. A hajót két nagy gép hozza mozgásba.

Miközben új hánzákat, a hajót vizsgálgatjuk, majdnem valamennyi utas feljön a fedélzetre és nézi azokat a távoli hegyeket, a melyek még csak egy árnyalattal kékebbek a kék levegőnél. Azok ott Corsica granithegyei s az utasok, a kik lesik, nézik őket, itt látnak utójára francia földet, a nagy Napoleon születése földjét.

Ott állanak a korláthoz támaszkodva a hátsó-indiai kormányzóságok „teljhatalmu“ tisztviselői, a tonking-kínai vasut vállalat mérnökei, hirtelen gazdagodni vágyó üzleti spekulánsok s a gyarmati csapatok tisztjei — ezek az I-od és II-od osztály utasai, a kik 1400, illetve 1000 frankot fizetnek az utazásért; továbbá a vakserencsében bizó, aranykereső kalandorok, a hazájukból valami politikai, vagy egyéb vétség miatt kitalítottak s az altisztek családjai — ezek a III-ik osztályon utaznak 600 frankért; egész a hajó orrában s a fedélközön mindenütt a gyarmati gyalogság s az Idegen legió vihartépett katonái szoronganak, tülekednek a szabad kilátásért — ezek nappal a piszkos fedélköz, éjjel a tuzsufolt, dohos hajófenék szánarod lakói, a kikért naponta 7 frankot kap a hajós társaság.

Igy érjük el az erdők, hegyek borította szigetet, a hol ilyen kora tavaszi időben még kevés a látni való. A sziklás part mentén látjuk Bastia régi, olasz stílusban épült, kihaltnak látszó városát, a mely régebben a sziget fővárosa volt. A sziget belseje gesztenye erdővel borított regegyes hegyvidék, ahol megterem a narancs, citrom, füge, szőlő, az olajbogyó s a völgyekben a rizs is. A sziget lakói talán mind az öt világ-rész legnyersebb, legellenzenveseb emberei, egye-

Mai lapunk 4 oldal.

00000157

ki a jognak, igazságnak s erkölcsi erőnek a hatalom és erőszak basái felett vívott fényes győzelme. Hogy a tárgy jórésben ismeretlen, az az én előnyöm, mert föltehetem, hogy szives hallgatóim nagyobb részére az újság ingerével hat. Másrészt a tárgy közel áll katolikus szívünkhöz, hiszen az elmondandó nagy harcot kath. testvéreink, a porosz és német katolikusok vívták azokért a nagy javakért, melyek előttünk is becsesek és drágák: a kath. hit szabadságáért, jogaiért, iskolaiért, szentségeiért. E küzdelemről szólva bátran tűzhetem oda cím gyanánt ezeket a szavakat: Győzelmes katolicizmus. Mi magyar katolikusok inkább a vereségekhez, kudarchoz, megaláztatásokhoz vagyunk szokva. Az utolsó 4 évtized tanuja annak, miképen vert ki bennünket a győzelmes ellenfél a rosszul, vagy sehogyan sem védett hadállásokból. Seregünk jó része még most is szervezetlen, fegyveremről szó sincs, a kath. öntudat ébredése a jövő zenéje! Ily körülmények közt méltán fordítjuk tekintetünket a Rajna felé, melynek partjain alig 2 évtizede vívta meg dicső csatáit a győzelmes katolicizmus.

Poroszországban már a múlt század 40-es éveiben küzdenie kellett az egyháznak, hogy szabadon teljesítse a Megváltótól rábízott feladatot. Egy kir. rendelet meghagyta, hogy vegyes házasság esetén minden gyermek az apa vallását kövesse. A kormány a kath. rajna-vidékre csupa protestans hivatalnokot küldött, akik ott kath. leányokat vettek el. Világos, hogy az egyház nem engedheti meg, hogy egy kath. anya a protestans vallásban nevelje édes gyermekét s a vegyes házasságot csakis úgy áldja meg, ha a mindkét nembeli gyermekek kath. nevelése biztosítva van. A papság rendületlenül állt az egyház igazai mellett. A felelet az volt, hogy 1837-ik évi november hó 20-án Droschte-Fischering kölni érseket Minden várába zárták s Dunin Márton gnesenposeni érseket is 6 hónapi várfogságra hurcolták. Jött aztán IV. Frigyes Vilmos 1840—1861-ig, aki megszüntette a sérelmes rendeleteket s a kultuszminiszteriumban a kath. ügyek védelmére felállította a *kath. ügyosztályt*. Az 1850. jan. 31-iki *alkotmánylevel* minden irányban biztosította a katolikusok lelkiismereti szabadságát: a népiskolák az egyház vezetésé alá kerültek. Azonban itt is kitűnt az a régi igazság, hogy mi katolikusok nem építhetünk sem a fejlődelmek jóindulatára, sem alkotmánylevelék sáira, hanem egyes egyedül ma-

gunkra, saját erőnkre, szervezetségünkre, összetartásunkra, mert ez a hatalomnak is imponál s az ellenfeleket is sakkban tartja. Minden egyéb biztosíték nádszál, a melyre nem lehet támaszkodni, jég, amelyre nem tanácsos építeni, mert fordul az idő s nádszál eltörik, a jég pedig elolvad: jött új kultuszminiszter s csakhamar ütött az egyházon: Jeremiás siralmaira emlékeztető hangu rendeletben hívta fel a hatóságok figyelmét az u. n. népmiások szemeltartására, majd megiltotta, hogy a papnövédek Rómába mehessenek tanulmányaik végzésére. Közben itt is, ott is megzendült a harci tőragató, jelezve a másfél évtized mulva bekövetkezett elkeseredett harcot. *Eichler* raudeni superintendens írja ez időből: „Egy jól rendezett állam sem engedhet szabad fejlődést a róm. kath. egyháznak. Itt az ideje, hogy a népek, mint 1813-ban Napoleon ellen, vagy mos Róma igája ellen kezét fogjanak!” A német katolikusok e hangok hallatára nem tettek ugy, mint mi magyar katolikusok szoktunk tenni: föleszmélünk s aztán ismét alszunk, gondolván, hogy valahogy csak leszel ezután is, hanem az 1832. év őszén 63 emberrel vonultak be a porosz parlamentbe.

1858-ban Vilmos, a későbbi császár, lett a regensherceg s a regenszeget kihirdető kiáltványában olyan hurok csendülték meg, melyek elárulták a kath. egyház mánti ellenszenvét. *Bluntschli* szabadkőmives nagymester a fordulatfeletti örömet ilyképen fejezi ki Memoir-jában: „A bizonyos, félig-meddig középkori romantikus politikát most józan, értelmes politika sorítja ki helyéből.” E szavakból látható, hogy amint van virágnyelv, tolvajnyelv, helyegnyelv, azonképen van külön szabadkőmives nyelv is, melyen az egyház iránti igazságot s méltányosságot, középkori romantikus politikának, az egyház üldözését pedig „józan, értelmes politikának” mondják.

(Folyt. köv.)

ÜJDONSÁGOK.

Az Országos Orvosszövetség fejelemgyei főkönyvük közgyűlése. Az Országos Orvosszövetség fejelemgyei főkönyvük tegnap délelőtti tartotta évi rendes közgyűlést. Dr. Fanta Adolf elnöke mellett Dr. Keczás Livius titkár szépen megszerkesztett és orvosársadalmi dolgokkal foglalkozó titkári jelentése köszönettel vétett tudó-

másul. A főkönyv múlt évi bevételé 650 korona volt. A jelenlegi vagyon 330 korona. Az Országos Orvosszövetség gazdasági szervezkedés céljából azon kérelemmel fordult a főkönyv, hogy a tagok az eddigi évi 5 korona helyett 24 koronát fizessenek, hogy ezáltal egy rendelkezési alap legyen létesíthető. A közgyűlés elvileg elfogadta az Országos Orvosszövetség kérelmét. A gyűlés átírta a vármegye alispánjához, hogy a vármegye állítsa fel a vármegyei és községi körörszók nyugdíj-intézményét. A közgyűlést társasbéd követte a Bandl-féle vendéglőben. Az ebéden jelen voltak: dr. Fanta Adolf, dr. Vész Ignác, dr. Keczás Livius, dr. Adler Béla, dr. Varga István, dr. Radnai Samu, dr. Vajda Kálmán, dr. Kardos Sándor, dr. Magyar József, dr. Friss Adolf, dr. Bruck Ferenc, dr. Herz Oszkár és dr. Spät Henrik.

— **Védekezés a tüdővész ellen.** A fejelemgyei és székesfehérvári, tuberkulozis ellen védekező egyesület igazgató választmánya tegnap d. u. ülést tartott a vármegye háza nagytermében, gróf Cziráky Antal elnöke mellett. Az ülésen jelen voltak: Gifting Edéné, Fittler Béláné, Havranek Józsefné, Klein Józsefné, dr. Révy Ferencné, dr. Fanta Adolf, Reé Istvánné, Diehalla György, Daróczy István, gróf Nádasdy Tamás, Zalai Mihály, dr. Löwy Károly, Kálmán Vince, dr. Vajda Kálmán, dr. Bierbauer Viktor, dr. Patáki Ármin, dr. Czapary László, dr. Keczás Livius. A titkári jelentésből, amelyet dr. Keczás titkár terjesztett elő, kitűnik, hogy az egyesületnek 68 alapító, 180 rendes, 167 pártoló tagja van. Az alapszabályok felterjesztettek a belügyminiszterhez. Vármegye átírta az Egyesületnek, hogy lépjen be a dunántúli védekező szövetségbe, amit a választmány el is határozott. Reé István indítványára felírta a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy az Egyesületnek portómentességet engedélyezzen.

— **Hangverseny.** Tomm Bela hangverseny apr. 1-én a Szt. István teremben d. u. 5 órákor kezdődik.

Jegyek e hangversenyre már szerdán f. hó 21-től kezdve válthatók Schmelzer Jákó Nádorutcai üzletében a következő helyárakkal.

Főpályások: 1. szám 16 kor. 2. és 3. sz. 12 kor. Oklappályók 1. 8 sz. 8 kor. Zsöllye 3 kor. Tamlásszék 2 kor. Alóhely 1 kor. Diákjegy 50 fill.

Az érdekes műsört egész terjedelmében jövő számunkban közöljük.

E hangversenyre külön, névre szóló meghívók nem küldetnek szét.

sül bennük az olasz féktelensége a francia lelkielcsérelésével.

Már régen hátunk mögött a sziget, a legmagasabb csúcsa is a távol ködöbe vész, azért a fedélzet még mindig répes, itt is, ott is hallom, a mint mondogatják: „itt született a valamikor nagy Napoleon.”

Hirtelen szél támad az olasz partok felől, az oldalt jövő hullámok lassan limbálni kezdek a hazót. Van ijedelem az egy napos utazók között. Az előbb még legbeszélésbéek is egyszerre elszótlanodnak, arcuk elhalványodik és szédülésről, felfajásról panaszkodnak; sietve letámoznak kabinjaikba, görcsösen kapaszkodva a korlátokba és mindenbe a mit csak megláthatnak. Ezek a tenger legelső betegjei. Az erősebb szervezettek most még csak mosolyognak rajtuk, de ha majd megnőnek a hullámok és jobban táncol a hajó, akadnak még olyanok, a kik ő rajtuk nevetnek. Pedig nem nevetni való állapot. Első 47 napos utazásunk alatt volt többek közt egy pápai származású magyar, aki mindössze talán háromszor evett a hosszú ut alatt, ott feküdt hétszámra az ágyán kavargó fejjel, gyomorral és átkozta a tengert, sőt a szejzi csatornában ki akart ugrani a hajóból, csakhogy a további betegséget kikérülje. Nagy viharok alkalmával meg-

érzi ezt a betegséget a legerősebb ember is. Ilyenkor legjobb az ágyba hajtani, hol az ember hasrafekszik, két könyökét szétterjeszti, a lábait szétveti és együtt hímálföldik a hajóval. Akármilyen más helyzetbe fekszik, a hajó úgy meg rázza, sokszor fekvő helyében megfordítja, hogy a nem beteg is megbetegszik bele. Gyakorlott utazók nem érznek egyebet tompa levertségnél, gyenge szédülésnél. Ez az a betegség, a mire hasztalan keresnek jobb orvosságot, mint a mit az imént említettem. Az orvosok tükörbe szokták nézteni a beteget, vagy bekötik egy kendővel a balszemét, de mindez nem sokkal ér többet a semi minél. Másnap este a vulkanikus természetű Lipár szigetek közelébe értünk: ott kell majd elhaladnunk egy állandó működésben levő tűzhányó, a Stromboli lábánál. Egy ponton kelet felé nehéz füst felhők fekszik meg az ég alját, alatta mindjobban kiválik sötét tömegével a tenger vízből 925 méterrel kiemelkedő tűzhányó, egy lángszívű óriás, a mint a kráter szemével felénk, nyugat felé néz. A kráternek felső szájadékán nagy füstfelhők között mázsás köveket hajigal fölfele, mintha az eget akarná ostromolni: a kissé mélyebben fekvő másik szájadékon pedig csendesen bugyog a tizes lava s folydogál alá a hegy lejtőjén, mint egy valóságos csorgó tűz pa-

lak, a mely lefelé érve fokozatosan lehül, izzó fényéből egyre vesz, míg a hegy lábához érve eltűnik, sime beleolvad az éjszaka sötétjébe. Egyik kitérés a másikat őri, a hevesebbek messze bevilágítják a hegy fölött gombolygó felhőket. Mi, az utasok megilletődve nézzük ezt a cyclopsi játékot, úgy hi, úgy beszél hozzánk az az izzó hegytető, mint téli estén a a kandalló tüze.

Alig egy puszkalövénnyire az izzó lávapataktól, a hegy déli lábánál egy bágyadt mécs világa pislog: itt, az örök tűz tözsomszédságában, az enyészhet helyén, emberek élnek! Szegény halász emberek ezek, a kik egy kiálló sziklafal által védett helyen hunyhó építettek s a kunyhót szőlőlugasokkal ültették körül. Itt élők örömtelen napjukat, a míg egy napon az öreg tűzhányó — mint azt már többször is meglette — köröskörül előnti gyilkos lavájával a hegyoldalt s a kis kunyhót is a szőlőlugassal.

Hajónk már régen átfordult a tűzhányó keleti oldalára, a honnan már nem látható a kráter s az isteni tűzi játék, legföllebb egy-egy erősebb kitérés ide is átvillanó lobbanása, de már nem is igen nézegetünk hatra, hiszen előttünk jobog a messinai szoros világító tornyának hívogató fénye, a mely bennünket az olasz félsziget és Szicília között átvetez. (Folyt. köv.)

SCHMÖLTZ LÁSZLÓ és FISCHL GYULA

szoba-, cím-, cimerfestők és mázolóok.

Székesfehérvár Vasarter 17. szám.

Elvállalnak minden e szakmába vágó s legmesszebb menő igényeket kielégítő munkákat a leggyorsabb kiszolgálás mellett.

— **Keresztény cselekedet.** Hogy mily óriási különbség van a szociáldemokrácia és a keresztény szocializmus elvei szerint szervezett munkások érzése között, azt különösen olyankor látjuk, amikor az egymáson való segítésről van szó. A szociáldemokrácia főjakkabjai százszázalékos harcokat már össze, de még sztrájkok alkalmából is csak annak juttattak a koncblól, akik szájhökökésükkel erre „érdemet” (?) szereztek. A betegrekről tudni sem akarnak. A székesfehérvári szervezett keresztény szocialista munkások, amint hírét vették, hogy egyik szaktársuk betegen fekszik, rögtön tíz koronát utalványoztak ki számára, sőt még ezzel sem elégedtek meg, hanem a jelen voltak egymással vetélkedve ajánlották fel illéreteiket, úgy, hogy pár perc alatt 17 korona 30 fillér volt együtt a szegény beteg segélyezésére. Mily óriási különbség a két irányzat között.

— **Sándor-nap a javítóban.** Kedves ünnep-séggel lepték meg a javítóintézet növendékei igazgatójukat Mészáros Sándort névünnepe alkalmával. Az intézet tanítói és tisztikara nevében Kiss József családfő köszöntötte fel az igazgatót, aki rövid ítléte alatt osztatlan tisztelést, becslést és szeretetet vitt ki magának. A növendékek nevében Probald nevű növendék mondott felköszöntőt. Mészáros Sándor meghatározottan köszönte meg az ünnepelést, atyailag intve a növendékeket, hogy jó utra térve, ismét hasznos tagjai lehessenek a társadalomnak.

— **Nyilvános elszámolás.** A ciszterci rendű főgimnázium igazgatósága tudatja, hogy a márc. 14-én tartott ünnep tiszta jövedelméből 108 kor. 58 fillért a József kir. herceg szanatorium javára a felsőbb tanhatóságához küldött be, 30 koronát pedig a fejérmegyei és székesfehérvári szab. kir. városi tuberkulózis ellen védő egyesületbe a főgimnáziumi ifjúság nevében, mint alapító tagsági díjat fizetett be.

— **Állatvizsgálat.** Székesfehérvár szabad királyi város rendőrkapitányi hivatala, mint elsőfoku állategészségügyi hatóság felhívja mindazon állattulajdonosokat, kiknek ló, szamár vagy öszvér van birtokukban, hogy ezen állatokat állatorvosi megvizsgálás végett a felső-, bel- és palotavárosi kerületekből folyó év március hó 29-én reggel 7 órára, a 6- és vizvárosi kerületekből pedig 1. évi március hó 30-án reggel 7 órára a Vásártér 32. szám alatt levő „Fehérló” vendéglő udvarára, a földmivelésügyi miniszteriumnak 1901. évi december hó 30-án kelt rendelete értelmében, törvényes következmények terhe mellett az előadott sorrendben elővezetni, vagy elővezetetté el ne mulasszák.

— **A Betegsegélyző és Temetkezési pénztár közgyűlése.** A székesfehérvári I. Polgári Betegsegélyző- és Temetkezési-Pénztár március hó 25-én délelőtt 15 órakor a városház nagytermében rendes évi közgyűlést tartja. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Az évi jelentés előterjesztése. 2. A pénztár 1905. évi zárószámadata és az évi mérleg jóváhagyása tárgyában intézkedés. 3. Az 1906. évi költségvetés megállapítása. 4. Az igazgatóság által előterjesztendő ügyek elintézése: a tisztviselők. 5. Esetleges indítványok. Közgyűlésre a tagkönyv igazolás végett elhozandó!

— **Március 15-ike Mórort.** Mór hazafias lakossága ez évben is hagyományos kegyelettel ünnepelte meg a magyar nemzet újjáébredésének nagy és dicső napját, Március 15-ikét. A középületekre kitértek a nemzeti lobogót, a tenplomokban hálaistentiszteletet tartottak, az iskolai előadások szüneteltek, este pedig együtt ünnepeltek az összes társaskörök és delegáltak. Az ünnepélyen melyen szép számú hölgyközönség is megjelent, a dalárda nyitotta meg a „Himnus” elnevezésével, azután Csomasz Dezső móri ev. ref. lelkes lépet a pódiumra és nagyhatású, hazafias beszédet mondott. Percenkig tartó lelkes énekezés követte beszédét, mire Reich Miksa elszavalta Ábrányi Emilnek „Március 15-ikén” című hazafias költeményét. Újbló felhangzott a lelkes énekezés, mire a dalárda énekelte a „Honfidal”-t. Most társasvacsora következett, melynek során a körök mindegyikének szónokai hazafias felköszöntőt mondott. Az ünnepélyt tánc fejezte be.

Iszcaszentgyörgyön március 18-án szépen sikerült hazafias ünnepélyt rendezett a község lakossága, melynek programja röviden a következő: 1. Hymnus (ének). 2. Megnyitó beszéd. 3. Tied

vagyok, tied hazám (ének). 4. Talpra magyar (szavaltat). 5. Ünnepi beszéd. 6. Te vagy a legény Tyukodi pajtás (kuruc dal). 7. Riadó (szavaltat). 8. Hazádnak rendületlenül (ének). Minden egyes szám pompásan sikerült s hozzá még az idő is nagyon szép volt. Különös dicséret illeti Radovits Sebő segédját, a ki az énekszámok betanításával fáradozott s azokat egész precizitással betanította.

— **Halálozás.** Láng Tekla f. évi március hó 19-én reggeli 4 órakor rövid szenvedés után életének 63-ik évében az Urban csendesen elhunyt. Temetése f. hó 21-én d. u. 4 órakor lesz a Jókai-utca 24 sz. gyászházban.

— **Székesfehérvár a debreceni tornaverse-nyen.** A székesfehérvári Torna-Club választmányának felhívása folytán a Debreczenben május hó 27-ikén tartandó országos tornaszövetségi versenyre eddig 14 tag jelentkezett. A nagymérvű érdeklődésből jogosan következtethető, hogy a helybeli Torna-Club a versenyen méltóan lesz képviselve. További jelentkezést a versenyre elfogad Fister Lajos egyleti titkár, a ki egyuttal erre vonatkozólag felvilágosítást is nyújt.

— **Irodalmi pályázat.** A „Fejérmegyei Tanítótestület” tagjainak önképzése céljából az 1905—6. társulati évre a következő két tételt tűzi ki kidolgozás végett. I. Népiskolai kirándulások tervezete, tekintettel a természet iránt való szeretet felébresztésére. II. Dolgoztassék fel módszeresen a hangjegyekről való énektanítás anyaga a kezdőfokon. (Népisk. III. oszt.) Az idegen kézzel írott s jelíges levélkével ellátott pályamunkák beküldésének határideje 1906. június 1. Mindkét pályamunkára 2 díj tűzött ki: Elsődíj: 2 drb. 20 koronás, második díj: 1 drb. 20 koronás arany. Székesfehérvár, 1906. márc. 1-én Szivók József, tant. elnök. Teleky Sándor tant. főjegyző.

— **Megvert községi előjáró.** Nagyveleg községben Hargas Márton községi előjáró f. hó 15-én este 10 óra tájban az éjjeli őrköt ellenőrző körutja alkalmával össetalálkozott Farkas Zsigmond, Horzsa János, Farkas Mihály, Farkas János és Végh Márton ottani lakosokkal, kik hangos énekszóval és éktelen lármával verték fel az éj csendjét. Hargas előjáró a zajongókat csendre intette, mire Farkas Zsigmond nekiment, megragadta és földre teperte, miközben társai agyba-föbe verték. Hargas 10 napig gyógyuló testi sértést szenvedett. Bántalmazott hatóság elleni erőszak miatt feljelentették az illetékes bíróságnál.

— **A gyermekjáték vége.** Sebestyén Erzsébet 5 éves szabadbattyányi leánya több pajtlásával az udvarban álló parasztszekeren játszadozott. A pajtlások valamelyike megökte a kis leányt, aki oly szerencsétlenül esett a földre, hogy mindkét lábát és jobb kezét eltörte. A súlyosan sérült leánykát a Szent-Györgyi kórházban ápolják.

— **Óratolvajok.** Neizer Mihály szabómestert ma reggelre az a kellemetlen meglepetés érte, hogy a Sütő-utcai műhelyéből ellopták duplafedelű ezüstóráját. A károsult feljelentésére a rendőrség megindította az eljárást, melynek során azután kiderült, hogy a tolvajok Kaufman Antal és Kapor Nándor szabóságok voltak. A tolvajok ellen megindult az eljárás.

— **Tettenért hazárdjátékosok.** A Hungária kávéház külön szobájában nap-nap után hazárdjáték folyik. Szombaton valaki felhívta erre Simon Sándor rendőrkapitány figyelmét, a ki a kávéházba menve, beakart menni a különszobába, de annak az ajtaját dacára a többszöri zörgetésnek, nem nyitották ki. A rendőrkapitány erre lakatosért küldött, de már erre nem volt szükség, mert a kártyások megmondolva a dolgot, mégis csak bebocsátották a rendőrkapitányt. A hazárdjátékosok Fodor Gyula újságlárusító, Varga István vendéglős, Jakabi József sertéskereskedő és Schlesinger Mór tejkereskedő voltak. A rendőrség megindította ellenük az eljárást. Fodor azzal védekezik, hogy ő csak mint gíbic szerepelt a játéknál.

— **Egy leány két legény.** Tihanyi István és Lódi József csabdi legények egy leányt szerettek. Ez a közös szerelem az eddig jó cimborákat egymás ellenségeivé tette, különösen akkor, amidőn a leány kijelentette, hogy Lódi Józsefnek lesz a felesége. Tihanyi ekkor boszút forralt

szerecsés ellenfele ellen. Szándékát a napokban végre is hajtotta. Az utcán ráesett Lódi, akit zsebkésével úgy szurt hasba, hogy életbenmaradásához nagyon kevés a remény. Tulica József, aki Lódivel haladt barátja védelmére kelt, de Tihanyi őt is összevissza szurkálta. A véréngző legényt a csendőrök letartóztatták.

— **Tolvaj gyolcsosok.** Gallos József és Drotoszi József ármegegyei gyolcsosítottok a polgárii országosvásárból több vég vásznat loptak el Siuger Sámuel földönaruló kereskedőtől. A dolog kitűdött, a csendőrök a lopott holmit elszedték a tolvajoktól, akiket feljelentettek a helybeli kir. ügyészségnél.

— **Elfogott katonaszökevény.** Szűts János I. rendőrnek, aki a vendéglők ellenőrzésével van megbízva, a napokban a Ponty vendéglőben egy fiatalember vont magára a figyelmét, aki midőn igazolásra szólította fel Iglódi Géza kertészsegédnek mondotta magát. Miután Szűts János I. rendőr az igazolással nem volt megelégedve, Iglódi a rendőrségre került, ahol az általa felmutatott Iglódi névre szóló munkakönyvről kitűnt, hogy az hamisított. Erre azután Simon Sándor letartóztatta Iglódi, aki azonban pár óra múlva kihallgatásra jelentkezett és elmondotta, hogy valódi neve Sztopkó Géza. Tizedes volt a kassai 9-ik számú honvéd gyalogezrednél, ahonnan azonban egy lopás elkövetése után a múlt év június havában megszökött. Sztopkót a rendőrség átadja a kerületi parancsnokságnak.

— **Iszákosság vége.** Szijjártó József 68 éves öreghegyi lakos öreg kora dacára valóságos rajha volt a szesz italoknak. Ritka nap volt, amikor az öreg embert józanul lehetett látni. A sok alkohol végre is megteremté a maga gyümölcsét, Szijjártó Józsefet tegnap délután felakasztva találták a présház mestergeregdáján. A szerencsétlen ember öngyilkos lett. Valószínű, hogy rézség állapotban követte el tettét.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Nem haladópart. Köszönjük a szives értesítést. Meghatva olvastuk mi is, hogy Veszti (Jattelez), József a fő sajtókanász címetes osztálytanácsosból valóságos osztálytanácsosá lépett elő. Ennyit mi is tudunk eddig. Az azonban meglepetés ránk nevez is, hogy is uraságolt levelet címet kisebb vidéki uraságoknak Fejérvári-féle szubvencionál hízalt sajtóhívtárokknak fogják liferálni azon a tituluson, hogy: a libamaj vásárlás immár megkezdődött. A kormány judasbirent dolgozó helybeli organuma vezetőjének illetőleg nyomtatulajdonosának jutna e szerint a címetes osztálytanácsosság. Hm! nem rossz! De nem is csoda, hiszen a városi hatóság feje és a tanácsos ur meglepően érdekes információt állítottak már ki leendő címetes osztálytanácsos urrol. Már az előtt a magas kormány is be fogja adni a derekát.

Mór. Azt hisszük, hogy önök nem olvasták lapunk mult heti keddi számát, a melyben, ha nem is igen részletesen, de meg volt írva ez a hír. Egy kis garnitörrel lehetetlen újra felmelegíteni a már egyszer feltálat és megemészített hírt. Lássák ez a vidéki tudósítók hibája. Vagy nem kuldepek tudósítást, vagy későn küldik, a mikor már nem használható.

Felhívás.

a katolikus népszövetség szervezésére.

(Vége.)

Nem megvetendő érték az sem, hogy a szövetségi tag egy a Szövetség, mint annak közelben lakó tagjai részéről testvéri támogatásban, bajtársi köteles védelemben részesül. Ha szabadkőműves, liberális, vagy más faj- és felekezetiössze tud tartani hit- és fajsorsosának támogatására, hivatalok, munkák és minden rangu előnyök lefoglalására, kinek mi kifogása lehet az ellen, ha mi élő szövetséggel védjük egymást s magunkat kinulálva a világ csufjára uem engedjük már csak azért sem, mert nem mi akarunk uralkodni, hanem azoknak a krisztusi elveknek akarunk uralmat szerezni, melyekre a társadalomnak van szüksége, ha élni akar.

Ennyi érték talán megér egy koronát annak, a ki nem akarja, hogy a kereszténység továbbra is a gyalázat és szenvedés töviskoronáját viselje, hogy a társadalom és istentelenség ostorcsapásai alatt roskadjon össze.

A szervezkedésben keres ma erőt minden jó és gonosz törekvés. Késedelemre nincs idő. Megoldásokra nincs más mód, csak egyetlenege szervezkedés. A szervezett erő győzni fog a

szervezetlen fölött, mint egy ökölnyi dinamit a hegy százezer mázsás lomha sziklája fölött. Győz, a ki ezt a fegyvert előbb vette kezébe és a szikla fundamentumához közelebb rakja le. Óriási előnyben vagyunk a társadalom ellenségei fölött, mert nekünk katolikusoknak Isten az erősségünk, az embereknek még egészen meg nem rontott szive a várunk. Nem új erődöt építünk, csak a réseket kell rendbe hoznunk, a meglévőt megerősíteniük. Tehát szervezzük a magyar katolikusokat. Egyesítsük férfiat, asszonyát a Kath. Népszövetségben.

A katolikusok vezetői annyi mellőzést, megaláztatást, lekicsinylést álltak ki, annyi elkéseregetett panaszra fakadtunk tehetetlenségük és jóakarataink eredménytelensége fölött, hogy ha a Katolikus Szövetség megteremtésére nem törekszünk minden meglévő erőnkkel, panaszunk a legnagyobb képmutatás bélyegét ölti magára és igazán nem is érdemlünk kiméletet.

Mit tegyünk?

1. A Katolikus Népszövetség mi voltát, szükségét és hasznát magyarázzuk meg a népnek. Elsősorban egyleteink, társulataink tagjait, azután minden katolikusot nyírjuk meg a belépésre.

2. A jelentkezőket rövid időközönként írasztuk be az Országos Katolikus Szövetségéknél (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.)

3. Szervezzük a helyi szövetségeket. Tizenkét, huszankét, vagy még inkább utcaenként oszlopoknak csoportokra egy-egy csoportvezető alatt.

4. A csoportvezetők gyakran jönnek össze az elnök hívására és tanácskoznak a helyi dolgok fölött. Száz tennivaló kínálkozik majd fölönmagától. Hit- és erkölcsérelmek, nagyobb templomi rend, a szegényügy, az irgalmasság testi és lelki cselekedeteinek gyönyörű megvalósítása, különösen a tévedők szeretetből és több oldalról való megfeddése, meggyőzése, a nyilvános bűnök társadalmi irtása előre megbeszéltek tervek és módok szerint stb.

Kéznel lesznek a község közigazgatási, közgazdasági ügyei. Községi, hitközségi, megyei és más választások. Szóval minden jó ügy, melynek elintézése, irányítása a nép kezében van, vagy ehhez. Hadd érvényesüljön a jóra szövetkezettek befolyása. Ebből egyesekre és az összesre csak jó származhatik. A fődolog, hogy a helyi szövetség éljen és szakadatlanul foglalkozék. A felügyelők jelentései esetről-esetre programot fognak nyújtani, Semmi ügy ne legyen kicsiny, vagy mellékes. Homokból lesz a tűzkő, ködből a zapor. A foglalkozó szer. felegyelmzett és erős lesz. Ha jön nagyobb, ha jön az országos érdekű jelző, a köd zaporra tömörül és áldást hoz a társadalomnak erkölcsi életet szomjazó földjére.

5. A bejelentettek tagsági okmányt kapnak a központtól, mely addig bír érvénységgel, míg szabályszerű kilépés nem történik. Az alapszabályok 5. §-a szerint „A résztvevő tagok kötelezettsége egy éves, de mindaddig fennáll, míg a kilépést be nem jelentik az igazgatóságnál.”

6. A tagdíjak (egy korona) lehetőség szerint közösen küldessenek be először a belépés hónapjában, azután mindig januárban. A belépett tagdíjról a központ névre szóló clismervényt küld, mely azon évre igazolójeggyel szolgál.

7. Az egész Katolikus Szövetség közügyeit az anyaegyesület: A Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetségének hatvan tagú igazgatósága és közgyűlései intézik, melyeken minden szövetségi tag megjelenhet.

Uj év kezdetén állunk. Arra kérjük az Istent, hogy ujítsa meg minden katolikus lelkében a hűség szellemét. Adjon a nép vezetőinek profétai szemet, hogy meglássák a közel jövő nagy veszélyeit: apostoli lelket, hogy megértsék a Krisztusért való fáradozás sürgős parancsat. Ma még nem késő. Holnap késő lehet.

Budapest, 1906. január 1-én.

A Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége.

Szentiványi Károly ifj. Zichy János igazgató elnök.

Dr. Glesswein Sándor ügyv. alelnök.

Dr. Boronicsa Tibor Lovag Matyasovszky Lajos Kántler Károly Dr. Zlinszky János alelnökök.

A helybeli kir. javítóintézetben 3-4 éves, iskolázott glicicsia és maklúra ezenként 6 koronájával eladó.

Anyakönyvi statisztika

1906. március hó 10-től március hó 17-ig.

I. Születés.

Született: 16 törvényes fiú, 14 leány; törvénytelen fiú: 1, leány: 0; halva született törvényes fiú: 0; leány: 0 törvénytelen fiú, 0; leány 0. — Összesen: 31.

II. Halálozás.

Elhalt: 7 fi, 3 nő. Ezekből 7 éven aluli: törvényes fiú: 2, leány: 1, törvénytelen fiú: 0, leány 0; 7 éven felüli fi: 5, nő: 2. — Összesen: 10.

E szerint a születés a halálozást 21-vel mulja felül.

Elhaltak: Rostási Szabó Erzsébet r. k. 18 éves Rác-utca, 3 sz. — Kocsis Julianna r. k. 3 éves Kertalja 28 sz. — Lesztenszky Ferenc, r. k. napsz. 77 éves Szt. Gy. kórház. — Horvát Noszko István r. k. 5 éves József-u. 23. sz. — Gábor János r. k. 71 éves Halász-u. 14. sz. — Möröcz Lajos, ev. ref. keresztő, 51 éves Alsókirálysor 30 sz. — János István, r. k. 2 éves Járviány kórház. — Langhammer Károly r. k. magánzó 67 éves Jókai-u. 18. sz. — Kertai Józsefné Jánbor Julianna, r. k. 36 éves, Selyem-u. 5 sz. — Cser Palkovics Pál, r. k. ömáló-bentes, 48 éves Rác u. 25 sz.

!! Szőlőkaró eladás!!

Seregélyes mellett (a buhni erdőn) 250.000 darab akácfa szőlőkaró eladó.

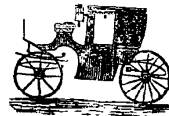
VINICZAY GYÖRGY

— kutmester —
ÖREG-UTCA 2. SZÁM.

Elvállal ugy helyben, mint vidéken jó ivóvizet kutak furását jótállás mellett. Kutak ásását, próbafurásokat bármilyen mélységig. — Szivattyu-állítást bármily fajtát, vízvezeték szerelést, valamint szivattyujavításokat jutányos áron eszközöl.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri:

VINICZAY GYÖRGY kutmester
ÖREG-UTCA 2. SZÁM.

KOCSIFÉNYEZŐ és NYERGES

üzletemet a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom.

Raktárt tartok mindennemű ruganyos hintókból és különböző üzleti kocsikból. Javításokat a leggyorsabban és jutányos áron készítek.

Hirtling Pál kocsigyártó,

Székesfehérvár, Tolnai-utca 16.

jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban. Szt-István-tér 1.

SZIGETI és TÁRSA

fényképészeti műterme.

Van szereucsenk értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy a

fényképészeti műtermet

a régi helyén — Kossuth Lajos u. 5. szám. alatt — ujjonnan berendezve a tisztelt közönség előtt munkájáról már ismert

SZIGETI személyes vezetése mellett

megnyitottuk.

Azon megtisztelő bizalom alapján, melynek a multban üzletünk részese volt, és azon igyekvésünkkel, hogy a fővárosban szerzett tapasztalataink által művészi fényképek előállítására, műtermünknek

festészeti műteremmel

történt kibővítése, főleg lehető kifogástalan és tökéletes munkánk által újból ki fogjuk érdemelni a nagyérdemű közönség megtisztelő bizalmát, melyért ezuttal eszedünk. Tisztelettel

Szigeti és Társa.